

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених

«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»

22 травня 2025 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073:001.891

C91

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26 червня 2025 року)**

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2025 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. політ. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025. 121 с.

22 травня 2025 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено V Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти.

До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії.

Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії та права.

ЗМІСТ
ВСТУП
ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
НАПРЯМ 1

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЇХ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Аксьонова Віра Булава Лілія	ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, ДУХОВНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	18
Бабіна Валентина Капацина Алевтіна	УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	23
Козловська Людмила Івахненко Анастасія	ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕМОКРАТІЇ ІРЛАНДІЄЮ У ВІДНОШЕННІ БІЖЕНЦІВ ВІД ВІЙНИ З УКРАЇНИ 2022-2025 РР.	29
Каменчук Тетяна Долгов Нікіта	ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМИ ЯК ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	33
Кириченко Євгенія	СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНОГО ДИСБАЛАНСУ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ	37
Малюта Вікторія	СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	40
Малишенко Людмила Голка Яна Пештерєва Ольга	НА ШЛЯХУ ДО СТАЛОГО МАЙБУТНЬОГО: ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	43
	СТРАТЕГІЇ КРЕМЛІВСЬКОЇ ШКОЛИ ПЕРЕГОВОРІВ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	47
Приходько Сергій Петраш Ольга	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШИХ ПОВОЄННИХ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ:	52

СТРАТЕГІЇ КРЕМЛИВСЬКОЇ ШКОЛИ ПЕРЕГОВОРІВ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ольга ПЕШТЕРЄВА,

студентка 3 курсу спеціальності 052 «Політологія»

Університет Ушинського, м. Одеса

Науковий керівник:

Світлана ДМИТРАШКО,

кандидат політичних наук, доцент

кафедри політичних наук і права.

Університет Ушинського, м. Одеса

Сьогоднішній геополітичний ландшафт свідчить про спроби розподілити світ на зони впливу, коли більш сильні держави застосовують військову агресію, економічний тиск та особливості дипломатичних стилів ведення переговорів для загарбницьких війн або/і здійснення контролю над іншими державами. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 р. не є виключно регіональним конфліктом – це війна, яка перевіряє здатність демократичних держав захистити світовий порядок, заснований на правилах міжнародного права, державного суверенітету та територіальної цілісності. Підхід «сильні роблять те, що можуть, а слабкі страждають те, що вимушені» у зовнішній політиці сильних держав означає перехід до старої геополітики та імперських амбіцій, боротьби за ресурси та зростання ризиків глобальної війни. Як зазначає професор міжнародної політики в Університеті Тафта Моніка Даффі Тофт, «незаконна анексія Криму в 2014 р. стала доказом для більш широкого російського випробування так званого міжнародного порядку, заснованого на правилах, перевірки наскільки далеко готовий зайти Захід для захисту цього порядку» [1]. Багатосторонні зусилля для збереження колективної безпеки передбачають активну дипломатичну діяльність держав, яка буде спрямована на стратегічне маневрування, створення блоків, альянсів та,

власне, проведення переговорів. Перша половина 2025 р. стала періодом хвилюючого обговорення позицій України, РФ, США, ЄС, Великої Британії, Китаю та інших держав з метою пошуку рішень, спроможних привести до завершення війни в Україні – від режиму «припинення вогню» та перемир'я до досягнення всеосяжної справедливої угоди. Готовність сторін до переходу власне на етап переговорів залежить від багатьох факторів: ситуації на фронті, міжнародної підтримки, суспільних настроїв [2, с. 99]. Однією із складових переговорного процесу є власне різні переговорні стратегії, тактики, переговорні стилі України, Росії, США, Великої Британії та інших країн. У цьому дослідженні зосередимося на аналізі стратегій Кремлівської школи переговорів, до якої належить російське керівництво, на різних переговорних треках, починаючи з 2014 р.

Кремлівська школа ведення переговорів бере свій початок з радянських часів, з діяльності Народного комісара та Міністра закордонних справ СРСР В'ячеслава Молотова та Міністра закордонних справ СРСР Андрія Громика. У цій школи дипломатія є жорстким стратегічним інструментом, який Росія використовує у своїх цілях, та, який ґрунтується на поєднанні таких елементів: шантаж, дезінформація, пропаганда, тиск, жорстка сила. Розділяємо думку політичного оглядача Микити Трачука, що «йдеться не просто про переговори, а про довгу, виважену гру на виснаження. Її основа — тотальна непохитність, навіть якщо це виглядає ірраціонально і межує з «твердолобістю» [3].

Особлива риса кремлівської школи – це думка, що дипломатичні переговори не є засобом для досягнення миру або компромісу, а навпаки, спосіб просування своїх наративів та інтересів. Легітимізація окупації, розкол серед опонентів, виграш часу – це основна мета переговорів, яку веде російська дипломатія, починаючи з 2014 р. Майже завжди переговори супроводжуються атаками на опонента, це може бути прямий прояв військової сили, загрози, дезінформаційні кампанії проти ворога, також, це економічний тиск і гра на виснаження.

Під час Мінського процесу Росія нав'язувала Україні поступки, але не наголошувала на своєму виконанні безпекових домовленостей. Ці спроби були потрібні Кремлю для розгойдування політичної ситуації та посиленні тиску на Україну через міжнародних партнерів, адже саме цим вони намагалися звинуватити Київ в невиконанні вимог та небажанні досягнути миру.

«Заморожений конфлікт» – ключова тактика, якою користується Росія для посилення свого контролю незалежних держав. «Заморожений конфлікт» – це не етап на шляху до завершення війни, а лише призупинення її активної стадії, яке йде на користь Кремлю. У Росії немає зацікавленості в вирішенні конфлікту, тому що невизначеність і напруга допомагають тримати вплив на опонента. Москва за допомогою заморозки конфліктів втручалася в політику Молдови, Грузії, Вірменії.

У 2014 році, Кремль намагався впровадити цю тактику і в Україні, після анексії Криму та початку бойових дій на Сході. Мінський процес мав би зупинити гарячу фазу конфлікту, проте це була пастка для шантажу, ультиматумів під прикриттям шляху до миру. Складність переговорного процесу з представниками Кремлівської школи переговорів полягає в тому, що російські делегації визнають переговори як арену для боротьби, а не як місце для пошуку компромісів. Тому зазвичай виснажують противника, постійно змінюють риторику, штучно затягують мирні процеси, проте підтримують і підіймають рівень насильства, але щоб цього було недостатньо для глобальної реакції. У попередніх переговорах Нормадського чи Мінського формату російськими стратегіями були конкуренція, домінування, уникнення, помста, блеф тощо. Часто застосовується тиск часом. У лютому 2015 р. виснажували переговорників інших держав, самі ж виставили дві команди переговорників [2, С. 98]. «Замороження конфлікту» також дає Росії можливість стабілізувати економіку, відновити військовий потенціал та адаптувати свою економіку і населення до санкцій.

Тактика маніпулювання термінами є одним із основних прийомів кремлівських дипломатів у контексті російсько-української війни. Розглянемо для

прикладу поняття «миру», «територіальної цілісності» та «безпеки». Мир, означає «відсутність незгоди, ворожнечі, сварок; згода»[4], тоді як для Кремля, мир – це «заморозка» конфлікту для збереження контролю над окупованими територіями та фактично утвердження статусу-кво, який їм вигідний, без прямого ведення війни, без втрат та без нових санкцій, які тиснуть на їх економіку. Кремль нав'язує світу альтернативну реальність, де можна не визнавати міжнародно визнанні кордони та представляти окупацію чужих територій як «прохання народу врятувати їх» та як «народне волевиявлення». Щодо трактування слова «безпека», то російський керівник В. Путін говорить, що є «загрози з боку НАТО», проте таким чином виправдовує агресію проти України, військове розширення та ставить під загрозу мир в Європі.

Принцип «розділяй і володарюй» – дієва стратегія, яку Росія використовує постійно: не має потреби вести конструктивні переговори, коли можна зосередитись на розколі внутрішнього порядку опонента та погіршити його відносини з партнерами. Цю стратегію застосовують також для підриву коаліції держав на підтримку України. За допомогою енергетичної залежності Європи та інформаційних впливів Росія сіє суперечності між країнами, які підтримують Україну. Одночасно Кремль проводить ІПСО з метою дискредитації української влади, наголошує на її нелегітимності, намагаючись знизити підтримку влади та ЗСУ серед населення.

Підтримуємо думку, що навесні 2025 р. «Кремль використовує поточні переговори про припинення вогню як зброю і навмисно спотворює статус і умови майбутньої угоди про припинення вогню, щоб затягнути і підірвати переговори про врегулювання війни»[5]. Кожна заява з боку Москви – спрямована в першу чергу на міжнародну спільноту, а потім вже на опонента. Це допомагає створювати собі імідж миролюбної країни, яка прагне до миру та одночасно звинувачувати Україну в ескалації бойових дій і ЄС у бездіяльності. На переговорах російські дипломати часто використовують тактику «кип'ятити воду поступово». Наприклад, спочатку

вони можуть запропонувати якісь «мирні ініціативи», які на перший погляд звучать розумно, але приховано містять неприйнятні умови. Якщо суперник по дипломатії відмовляється — Росія звинувачує його у небажанні конструктиву. Якщо ж навпаки, починає обговорювати ці пропозиції — Москва поступово додає нові вимоги, розтягуючи процес» [3].

Отже, для забезпечення стратегічного маневрування держави на зовнішній арені велику роль відіграє дипломатія. Переговори, які ведуть російські дипломати, – це частина російської гібридної війни, а не процес знаходження компромісу. Спроби нав'язати свою альтернативну реальність, затягнути переговори та висування ультиматумів – це саме те нащо треба звертати увагу в першу чергу, як українській дипломатії, так і світовій спільноті, оскільки саме ці дії і показують, що Росія веде переговори не для досягнення миру, а для реалізації своїх геополітичних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Monica Duffy Toft The Return of Spheres of Influence. *Foreign Affairs*. March 13, 2025. URL: <https://www.foreignaffairs.com/united-states/return-spheres-influence> (дата звернення 27.04.2025)
2. Дмитрашко С. А. Аналіз переговорних кейсів: політико-культурний вплив на політичний процес. *Politicus*. 2023. № 2. С. 96-101.
3. Трачук М. Від емоцій до realpolitik: як різні стилі дипломатії ускладнюють мирні переговори. *UA. NEWS*. 23 квітня 2025. URL: <https://ua.news/ua/ukraine/vid-emotsii-do-realpolitik-iak-rizni-stili-diplomatiyi-uskladniuiut-mirni-peregovori> (дата звернення 27 квітня 2025)
4. Поняття «Мир». Словник української мови. *Портал української мови та культури Словник UA*. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=мир>
5. Grace Mappes, Angelica Evans, Davit Gasparyan, Olivia Gibson, Daria Novikov, and Frederick W. Kagan Russian Offensive Campaign Assessment. *ISW (Institute for the study of war)*, March 21, 2025. URL:

<https://www.understandingwar.org/background/russian-offensive-campaign-assessment-march-21-2025> (дата звернення 27.04.2025)

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШИХ ПОВОЄННИХ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА БЕЗПЕКОВІ ДИЛЕМИ

Сергій ПРИХОДЬКО

кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, історії і філософії
Полтавського державного аграрного університету

Ольга ПЕТРАШ

студентка 4 курс, спеціальність 052 Політологія,
Полтавський державний аграрний університет

Відновлення повноцінного циклу демократичних виборів є невід’ємною складовою повоєнної відбудови України та маркером її повернення до мирного життя. Перші повоєнні вибори мають підтвердити легітимність влади, забезпечити політичне представництво та дати старт новому етапу розвитку держави. Однак, їх організація та проведення стикаються з комплексом безпрецедентних дилем, що лежать у політико-правовій, безпековій та гуманітарній площинах. Ці дилеми вимагають не лише технічних рішень, а й глибокого політичного консенсусу та врахування довгострокових наслідків. Головна увага авторів зосереджена саме на аналізі найгостріших дилем, що стоять перед Україною на шляху до перших повоєнних виборів.

Ключові правові рамки – Конституція [1] та Закон «Про правовий режим воєнного стану» [2] – накладають обмеження на вибори під час війни. Це породжує низку дилем:

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-
ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених

м. Одеса, 22 травня 2025 року

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо
несуть автори.